

Onderwerp Vaststellen integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2023 - 2026	
Nummer	2022/1825206
Portefeuillehouder	Wienen, J.
Programma/beleidsveld	6.3 Openbare orde en veiligheid
Afdeling	VH
Auteur	Roos, K.
Telefoonnummer	023-5114607
Email	kroos@haarlem.nl
Kernboodschap	Elke vier jaar wordt door de gemeenteraad het nieuwe Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid (IVH) vastgesteld. In het IVH zijn de uitgangspunten, ambities en uitdagingen op de thema's van leefbaarheid en veiligheid opgenomen. Het college stelt de raad voor om in dit beleid de aanpak van ondermijnende criminaliteit, de aanpak van jeugdoverlast en –criminaliteit en de verbetering van de leefbaarheid in de wijken te prioriteren. De problematiek van deze thema's vraagt om een intensivering van de aanpak. Deze prioriteiten zijn op basis van een voorafgaande veiligheidsanalyse voorgesteld. Het voorgestelde beleid is kaderstellend voor de uitvoering van handhaving in de openbare ruimte, voor de aanpak van openbare orde en veiligheidsproblemen en voor de samenwerking met politie, openbaar ministerie en andere partners in het veiligheidsdomein. De uitwerking van het IVH vindt plaats in de jaarlijkse Actieprogramma's. Met de vaststelling van het nieuwe IVH wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen naar aanleiding van het rapport Zaken op orde in veiligheidsbeleid van de RKC.
Behandelvoorstel voor commissie	Commissie bestuur adviseert over agendering in de raad
Relevante eerdere besluiten	- Raadsmarkt op dd. 25 oktober 2022- RKC rapport
Besluit College d.d. 17 januari 2023	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,

Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: Het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2023 – 2026 vast te stellen. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Eens in de vier jaar stelt de raad het veiligheids- en handhavingsbeleid voor de gemeente vast. De grondslag voor dit besluit is mede gelegen in artikel 38b van de Politiewet 2012.

Dit beleid is kaderstellend voor de uitvoering van handhaving in de openbare ruimte, voor de aanpak van openbare orde en veiligheidsproblemen en voor de samenwerking met politie, openbaar ministerie en andere partners in het veiligheidsdomein.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

Het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2023 – 2026 vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

De afgelopen jaren is intensief ingezet op het creëren van een veilige stad waar iedereen zich veilig voelt om in te wonen, te werken naar school te gaan en te recreëren.

De aanpak van ondermijning is versterkt, er zijn minder inbraken in woningen en sommige vormen van overlast zijn afgenomen. Toch is veilig zijn en je veilig voelen niet vanzelfsprekend. Bepaalde vormen van criminaliteit en overlast vereisen constante aandacht. Criminaliteit blijkt zich ook te verplaatsen van de fysieke naar de digitale wereld. Ook is het voorstelbaar dat de onzekerheid in de samenleving door de covidjaren en nog meer recent de oorlog in Oekraïne zijn weerslag heeft op het veiligheidsgevoel van inwoners van Haarlem.

Dit betekent dat de gemeente Haarlem zich de komende jaren onverminderd blijft inspannen om de stad veilig te maken en te houden en te zorgen dat de burgers zich veilig voelen. Dat kan de gemeente niet alleen, maar daar is inzet van politie, openbaar ministerie en al onze partners in de buurten en wijken bij nodig. De gemeente heeft een regierol, maar integrale samenwerking tussen alle betrokkenen is cruciaal om tot een veilige woon- en leefomgeving te komen. Alleen door samen te werken kan criminaliteit worden tegengegaan, de leefbaarheid in de stad worden verhoogd en het gevoel van veiligheid bij Haarlemmers worden verbeterd.

Met het vaststellen van het IVH 2023 – 2026 bepaalt de raad de kaders waarbinnen de gemeente haar acties gericht op het tegengaan van criminaliteit, het verbeteren van de leefbaarheid in de stad en verbeteren van het veiligheidsgevoel uitvoert.

4. Argumenten

4.1 Ter uitvoering van artikel 38b van de Politiewet 2012 stelt de raad het IVH vast

De wettelijke basis van het IVH is mede gelegen in de Politiewet. Elke vier jaar stelt de nieuwe raad het beleid vast.

4.2 De basis is op orde

Dit IVH is niet nieuw. Er wordt al jaren intensief gewerkt aan het veilig en leefbaar houden van de stad. Op alle relevante veiligheids- en handhavingsthema's is een aanpak ontwikkeld en in uitvoering. De intensiteit van deze aanpak verschilt per thema en per periode. Inmiddels is de basis, van waaruit de gemeente uitvoering geeft aan het veiligheids- en handhavingbeleid, stevig op orde. Ook is er een intensieve samenwerking met andere partijen en integrale afstemming met zowel het fysieke als het sociale domein.

4.3 Drie prioriteiten krijgen extra aandacht

De raad wordt voorgesteld in te stemmen met drie geprioriteerde thema's die extra aandacht krijgen. Daarbij wordt aangetekend dat de uitvoering van de basistaken op gebied van veiligheid en handhaving door zowel politie als gemeente altijd voorrang heeft en houdt. Bovenop die basistaken wordt de aanpak op de geprioriteerde thema's verder versterkt. De reden daarvoor is dat deze thema's een grote impact hebben op de stad en dat het verwachte effect op de veiligheid en leefbaarheid groot is als op deze thema's intensief wordt ingezet. De geprioriteerde thema's worden hieronder kort toegelicht.

- *De Aanpak ondermijnende criminaliteit*

Bij ondermijning zetten criminelen legale middelen in om op illegale wijze geld te verdienen. Hierbij raakt de onderwereld verweven met de bovenwereld. Zonder een stevige en effectieve aanpak leidt ondermijnende criminaliteit tot maatschappelijke ontwrichting. In de vorige IVH-beleidsperiode zijn goede stappen gezet. In enkele Haarlemse wijken wordt intensief ingezet op een integrale aanpak van ondermijning. Er is een ondermijningsteam binnen de gemeente opgezet en er vindt regelmatig en intensief afstemming plaats met de politie, het openbaar ministerie en indien nodig met andere partners. Hoe meer signalen er opgepakt worden, hoe meer ondermijnende criminaliteit naar de oppervlakte komt. Dit betekent dat de komende jaren extra wordt ingezet op het zichtbaar maken van de Haarlemse aanpak van ondermijning bij inwoners en ondernemers en dat deze aanpak verder wordt ingebed in de gemeentelijke organisatie. Deze inzet levert op dat er eind 2026

meer inzicht is in diverse verschijningsvormen van ondermijnende criminaliteit in Haarlem en meer interventies effectief zijn ingezet.

- *Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit*

Hoewel de criminaliteit onder Haarlemse jongeren in algemene zin lijkt af te nemen is er sprake van een steeds complexere combinatie van problemen bij de jongeren die wel met de politie in aanraking komen. Ook signaleren we een verharding onder groepen jongeren die overlast veroorzaken in de wijken. Daarom wordt dit thema wederom als prioriteit in het IVH voorgesteld.

In de afgelopen jaren is intensief ingezet op het versterken van de integrale aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. Er is sprake van een goede samenwerking van partijen in het jeugd- en veiligheidsdomein en een heldere werkwijze bij overlast en criminaliteit. Deze aanpak wordt de komende jaren versterkt door het doorontwikkelen van de huidige aanpak en het organiseren van nieuwe interventies gericht op preventie en repressie.

- *Verbetering leefbaarheid in de wijken*

Uit de veiligheidsanalyse blijkt dat de ervaren leefbaarheid in sommige wijken en buurten steeds verder onder druk komt te staan. Je veilig voelen in je eigen buurt is een belangrijke voorwaarde om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. Daarom wordt voorgesteld om dit thema ook nu weer te prioriteren. Omdat de problematiek op het terrein van leefbaarheid en veiligheid per wijk verschilt vraagt iedere wijk om een op maat gesneden aanpak. Er is al sprake van wijkgericht handhaven met vaste wijkhandhavers per wijk. Ook wordt er per gebied nauw samengewerkt met bewoners om de leefbaarheid te vergroten. En uiteindelijk is het doel om in elke wijk en buurt zichtbare en concrete veiligheids- en handhavingsactiviteiten uit te voeren die toegesneden zijn op de in die wijk en buurt levende problemen.

4.4 Aandacht voor de digitale leefwereld

De aanpak van cybercrime, of online criminaliteit is op zichzelf niet geprioriteerd. Wel is duidelijk dat op vrijwel alle veiligheidsthema's in meer of mindere mate sprake is van een digitale leefwereld die nauw samenhangt met wat zich op dat thema in de fysieke wereld afspeelt. De verschuiving van criminaliteit van de fysieke naar de digitale leefwereld is een fenomeen dat al enkele jaren in opmars is. Het omvat diverse criminaliteitsvormen waaronder hacken, ransomware, online fraude (zoals online identiteitsfraude, online handelsfraude) en de digitale verspreiding van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik. Ook bijvoorbeeld afpersing (waaronder sextortion) vindt meer en meer plaats door gebruik van digitale hulpmiddelen en online activiteiten. Ook Haarlemse inwoners en ondernemers worden in steeds grotere mate slachtoffer van online criminaliteit. Zij hebben baat bij bewustwording en een goede bescherming tegen deze vormen van online criminaliteit. Door de grote verscheidenheid aan uitingsvormen van cybercriminaliteit is de aanpak daarvan niet in één

bepaald thema te vatten. Daarom is het voorstel om bij de diverse geprioriteerde thema's een "digitale strategie" onderdeel te laten zijn van de aanpak.

4.5 Uitvoering van het IVH wordt verantwoord in programma 6.3

Het veiligheids- en handhavingsbeleid wordt op jaarbasis uitgewerkt in het Actieprogramma IVH. Aan de hand van die uitwerking worden de financiële gevolgen van het beleid verder zichtbaar gemaakt. Vooral snog valt de uitvoering binnen de bestaande begroting.

4.6 Participatie en inspraak

Dit IVH is tot stand gekomen op basis van een veiligheidsanalyse over de jaren 2018- 2022. Voor de veiligheidsanalyse is gebruik gemaakt van beschikbare cijfers op gebied van veiligheid en handhaving en een groot aantal interviews met betrokken partners.

Tevens is er een raadsmarkt gehouden waarin raadsleden op basis van de veiligheidsanalyse input konden geven op de prioritering van de thema's.

4.7 Beleidsevaluatie

Het veiligheids- en handhavingsbeleid van de afgelopen raadsperiode is uitgebreid geëvalueerd door de Rekenkamercommissie. De aanbevelingen van de commissie zijn in het nieuwe beleid verwerkt. In de jaarlijkse Actieprogramma's wordt periodiek nagegaan in hoeverre de ingezette activiteiten en projecten bijdragen aan de doelstellingen van het beleid. Door meer en meer informatie gestuurd te werken zijn er ook meer gegevens beschikbaar om de effectiviteit van het ingezette beleid te meten. Tevens wordt periodiek meegedaan aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Daarmee zijn er voldoende ingrediënten beschikbaar om ook over dit beleid een zinvolle evaluatie te kunnen uitvoeren.

5. Risico's en kanttekeningen

5.1 Capaciteit is beperkt

De huidige capaciteit bij de politie leidt ertoe dat er in de opsporing en vervolging van strafbare feiten keuzes gemaakt moeten worden. Dit heeft zijn weerslag op de effectiviteit van het komende beleid. Ook bij de gemeente zelf kan capaciteit een knelpunt worden doordat bijvoorbeeld gemeentelijke handhavers overstappen naar de politie. Het is de verwachting dat de instroom bij de politie de komende jaren toeneemt waardoor de huidige achterstanden worden ingelopen. De gemeente blijft actief werven voor geschikte handhavers en daarnaast wordt het werk waar mogelijk verder gedigitaliseerd zodat met hetzelfde aantal mensen efficiënter gewerkt kan worden.

5.2 Door aandacht op de prioriteiten worden de basistaken verwaarloosd

Hoewel elk veiligheidsthema belangrijk is, is er bewust voor gekozen voor om drie thema's voor te stellen waar extra aandacht aan besteed moet worden. Het is noodzakelijk dat juist op die thema's de huidige aanpak verder wordt versterkt. Door die extra aandacht bestaat het risico dat er minder

aandacht uit gaat naar andere thema's. Op zichzelf is dat geen probleem, als de basis op orde is en daar geen andere veiligheidsknelpunten door ontstaan. Voorkomen moet echter worden dat die basistaken worden verwaarloosd en daardoor de veiligheid of leefbaarheid elders in gevaar komt. Door in de Actieprogramma's zowel de geprioriteerde thema's als de basistaken terug te laten komen wordt dit risico beperkt.

5.3 Er ontstaat een tot nu toe niet onderkend veiligheidsprobleem

Veiligheid en leefbaarheid zijn dynamische begrippen. Bepaalde vormen van criminaliteit die het ene jaar aan de orde van de dag zijn, kunnen het andere jaar sporadisch voorkomen of met een effectieve aanpak worden teruggedrongen. De openbare orde problemen rond corona hebben laten zien dat ook het veiligheidsbeleid dynamisch en flexibel moet zijn. Als er zich een nieuw fenomeen voordoet dat tot aanpassing van de prioritering zou moeten leiden, dan wordt de raad daarover geïnformeerd en komt dat tot uiting in de jaarlijkse Actieprogramma's.

6. Uitvoering

Na vaststelling van het IVH 2023 – 2026 wordt voor ieder jaar een Actieprogramma opgesteld waarin de geprioriteerde thema's en de basistaken in concrete acties en projecten staan uitgewerkt.

Met het vaststellen van dit raadsbesluit worden tevens uitvoering gegeven aan de aanbevelingen die zijn gedaan naar aanleiding van het RKC rapport Zaken op orde in veiligheidsbeleid. Hierbij gaat het om de volgende toezeggingen:

- Aanbeveling Aandacht kant slachtoffers (2022 1282729)
- Aanbeveling Focus in de uitvoering (2022 1282684)
- Aanbeveling Formuleer concreet meetbare doelstellingen (2022 1282634)

7. Bijlagen

1. Nota IVH; Integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2023 – 2026;
2. Veiligheidsanalyse en beleidsprioriteiten IVH Haarlem (DSP);
3. Veiligheidsmonitor 2021 (I&Oresearch)